

Konvertering av barn med judiska pappor och icke-judiska mammor

Ute Steyer är rabbin för Stora synagogan, en synagoga ansluten till masorti (konserverativa rörelsen). Tachles har träffat henne för att få den konservativa rörelsens syn på geur ktanim (konvertering av minderåriga).

Rabbinen förklarar att i de familjer där pappan är jude och mamman icke-judina finns möjlighet till geur ktanim innan barnet blir bar eller bat mitsva. En sådan konvertering är mycket mindre omfattande än en vuxenkonvertering men för också med sig en del krav.

De barn som har en judisk pappa men icke-judisk mamma kan vara medlemmar i Judiska Församlingen i Stockholm, åka på Glämsta och gå på Hillel. Däremot måste de konvertera för att halachiskt (enligt judisk lag) räknas som judar och därmed kunna bli bar eller bat mitsva. (Progressiv Judendom i Stockholm erbjuder dock under vissa förutsättningar bnei mitsva för barn med en judisk pappa och en icke-judisk mamma).

Geur ktanim kan ske från barnets födsel och fram till att flickor fyller 12 år och pojkar 13 år. Det är inget nytt påfund, utan har pågått i den judiska världen under lång tid. I Stora synagogan i Stockholm har geur ktanim erbjudits åtminstone sedan 1950-talet. Alla judiska inriktningar som följer halacha kan erbjuda geur ktanim, men de kan vara mer eller mindre restriktiva.

Efter bnei mitsvaålder måste man genomgå en vuxenkonvertering för att bli jude. Man går efter den judiska födelsedagen enligt den judiska kalendern för att avgöra när de blivit religiöst vuxna. Barn till en judisk pappa men icke-judisk mamma måste alltså genomgå en vuxenkonvertering efter de nått bnei mitsvaålder.

Vuxenkonverteringar kräver att den som konverterar ska ta på sig att hålla judiska mitsvot (kabbalat ol mitsvot) och leva ett religiöst judiskt liv. Konverteringsprocessen är då oftast lång och krävande. Vid vuxenkonvertering måste man genomgå en lång studieprocess om judendom och aktivt leva ett religiöst observant

judiskt liv för att kunna konvertera. Innan man får konvertera måste man stå till svars i en religiös judisk domstol (bet din). Rabbinerna i domstolen ställer då frågor om hur personen lever och undersöker hur djup kunskap personen har om judisk lag och judendom.

För att kunna konvertera en minderårig kräver rabbin Ute Steyer att pappan är jude och att familjen lever ett judiskt liv, det vill säga att rabbinen känner sig trygg med att barnet kommer att få en judisk uppfostran, fira judiska helger i hemmet och genomgå en formell judisk utbildning. Rabbinen samtalar med föräldrarna innan konverteringen för att bilda sig en uppfattning om hur barnet kommer att växa upp i just den familjen. Beroende på barnets ålder försäkras sig rabbinen även att barnet förstår vad det innebär och själv vill konvertera.

I samband med geur ktanim brukar rabbin Ute Steyer be familjen att markera att de nu går in i en ny fas och därför bör höja nivån på det judiska familjelivet genom att hitta nya sätt att markera ett judiskt hem. En familj som redan tänder shabbatljus kan exempelvis lägga till havdalaceremonin vid shabbats utgång varje vecka, säger Ute Steyer.

Rabbin Ute Steyer har genomfört många konverteringar av minderåriga, 20 under 2018 och 15 under 2019. Hon säger att det är bra om föräldrarna är ute i god tid innan bnei mitsvan, gärna redan när barnen är spädbarn, här skiljer det sig lite från tidigare praxis i Stockholm där tidigare rabbiner ofta väntade tills strax innan bar- eller bat mitsvan. Rabbin Steyer anser att det är bättre att barnet får konvertera så tidigt som möjligt, så att barnet kan växa upp med en självklar judisk identitet.

För att konvertera till judendomen krävs det, för flickor under 12 år, att de badar mikve, det rituella badet. Därefter är de judinnor. För pojkar krävs förutom mikvebad att de är omskurna.

Om pojken blivit omskuren av en judisk mohel så har denne utfört en så kallad "brit mila le shem gerut" (som betyder ungefär "en omskärelse i konver-

teringens namn"). Församlingens mohel kan utföra omskärelse från det att pojken är åtta dagar gammal upp till han blivit två månader gammal (detta gäller så väl vanlig brit mila som brit mila le shem gerut). Så fort snittet efter brit milan le shem gerut är läkt kan pojken bada mikva och bli jude. Även då föräldrarna väljer att vänta med konverteringen tills pojken blivit äldre gäller en "brit mila le shem gerut" som gjorts när pojken var spädbarn.

Då föräldrarna väljer att omskära sin son på annat sätt än via en mohel (exempelvis på sjukhus) måste pojken i samband med konverteringen genomgå "hatafat dam brit". Det är ett väldigt litet ingrepp som innebär att en mohel drar en liten droppe blod, som vid ett blodsockertest, i huden strax nedanför ollonet och en bracha (välsignelse) sägs. Sticket föregås av bedövning med EMLA-kräm. När detta är gjort kan pojken bada mikve och bli jude.

I samband med konverteringar får alla konvertiter ett nytt judiskt namn att lägga till sitt vanliga. Praxis i Stora Synagogan är att om föräldrarna och/eller barnet önskar kan barnet få den judiska pappas namn. Annars får barnet ett judiskt förnamn följt av bat (dotter till) eller ben (son till) Avraham Avinu.

Ute Steyer konverterar inte bara minderåriga från Stockholm, även familjer från exempelvis Malmö, Göteborg, Västerås, och Uppsala har genomgått geur ktanim med henne. Hon berättar att hon har ett gott samarbete med de andra församlingar i Sverige.

Om er familj är intresserade av att veta mer kan ni kontakta rabbin Ute Steyer via mail ute.steyer@jfst.se

FOTO: Karl Gabor